

Interesovanje američkih investitora za gradnju u Dolovu i Kovačici vrlo važno za Srbiju, jer vetrenjače najviše električne energije proizvode zimi kada je uvoz najveći, a cena najviša. Ukoliko bi kompanija „Dženeral ilektrik“, koja je zainteresovana za gradnju vetroparkova u Dolovu i Kovačici, i sa čijim predstavnicima je premijer Srbije Aleksandar Vučić, pre dva dana, razgovarao u Vašingtonu, zaista došla u Srbiju i ozbiljno počela da radi na ovim projektima, Srbija bi za dve godine mogla da računa na prve megavate struje iz vetrova, kaže Nikola Rajaković, profesor Elektrotehničkog fakulteta i bivši državni sekretar u Ministarstvu energetike.

- Srbija nije mnogo odmakla u korišćenju obnovljivih izvora energije u ukupnoj svojoj potrošnji, pogotovo kada je vetar u pitanju. Do sada imamo samo 0,6 megavata instalirane snage na Pešterskoj visoravni, što nije ništa, tako da je svaki nagoveštaj ozbiljnih investitora da grade vetroparkove u Srbiju vrlo važan, kaže Rajaković.

Upitan šta je razlog za tako malo korišćenje vetra kod nas, Rajaković kaže, da Srbija ima veliki potencijal za proizvodnju struje iz energije vetra, ali da bi investitori među kojima prednjače Nemci, Italijani, Amerikanci i Rusi, naplatili svoju investiciju traže veće garancije od države.

Najveći problem je što u Srbiji još nije rešeno pitanje ugovora o obaveznom otkupu struje iz vetrova, na osnovu koga banke hoće da finansiraju stotine miliona evra u izgradnju vetroparkova. Osim toga, nije najbolje regulisano ni pitanje dobijanja dozvola, niti izgradnje priključka za vetroparkove.

Sve to, kaže on, sprečava investitore da krenu u ozbiljan posao. Inače, dodaje Rajaković, vetar je besplatan i uz pomoć moderne tehnologije može biti uspešno iskorišćen. Neka istraživanja pokazuju da ima dovoljno vetra da se električnom energijom zadovolji trećina svetskih potreba. Male vetroturbine mogu se koristiti u udaljenim mestima za napajanje kuća koje su suviše daleko od mreže.

S obzirom na to da se Srbija akcionim planom obavezala da će do 2020. godine imati 20 odsto zelene energije u ukupnoj svojoj potrošnji, nema još mnogo vremena da tu svoju obavezu ispuni, apeluje Rajaković.

Na lokacijama koje je premijer pomenuo u Vašingtonu – Kovačica i Dolovo, već postoje planovi za gradnju vetroparkova, podseća naš sagovornik.

- U Kovačici bi u septembru ove godine trebalo da počne postavljanje 76 vazdušnih turbina za proizvodnju struje kako bi se prve zavrtele 2016. godine. Vrednost investicije se procenjuje na 350 miliona evra, a ukupna snaga dobijena iz vetra oko 250 megavata, kaže on.

Međutim, vetroparkovi o kojima se razgovaralo s „Dženeral ilektrikom“ sasvim su nove

investicije, potvrđuju u kabinetu premijera.

Prema nekim procenama, većim korišćenjem struje iz obnovljivih izvora energije Srbija bi smanjila neizvesnost oko uvoza pred svaku grejnu sezonu, a ukoliko bi investitori u narednim godinama postavili vetro turbine jačine 500 megavata, ne samo da bi naša zemlja ispunila obavezu prema Evropskoj energetske zajednici, nego bi nadoknadila 90 odsto zimske kupovine kilovata iz inostranstva. Samo je pitanje po kojoj ceni, ako Srbija danas ima socijalnu cenu struje.

Najveća prednost vetroparkova je što se 70 odsto električne energije proizvodi zimi kada Srbija najviše struje uvozi i kada je uvoz najskuplji. Samo jedan vetropark od 150 megavata Srbiji bi, u toku svog radnog veka, doneo direktnu finansijsku korist od oko 250 miliona evra. Od toga bi 130 miliona evra išlo u republički budžet kroz poreze na imovinu, dobit, dividende, a oko 50 miliona evra bi išlo u građevinski i elektro sektor tokom izgradnje.

- Milijardu evra investicija u vetroparkove u Srbiji čeka na granicama, jer ugovor o otkupu struje ne obezbeđuje sigurnost finansijerima - rekao je nedavno i Jirgen Velšof, direktor Nemačke razvojne banke kod nas.

Izvor; Politika